KRAJSKÉ KOLO
KATEGORIE B

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Pomůcky: psací potřeby, Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.)

1 — 18 bodů

Celosvětově nejoblíbenějším kolektivním letním sportem je pravděpodobně fotbal. Přesto existují oblasti, kde se o svoji popularitu dělí se sporty jinými, např. s kriketem nebo s ragby. V Evropě hrají ragbisté každoročně Six Nations Championship (tzv. Pohár šesti národů), v jiných oblastech světa hrají např. The Rugby Championship (neoficiální mistrovství států jižní polokoule) a Pacific Nations Cup („Pohár pacifických národů“).

a) Doplň následující tabulku účastnických zemí. *Za každé správné doplnění 1 bod.*
Napoví ti města, ve kterých se mohou hrát domácí zápasy.

The Rugby Championship

město	***Cairns***	***Napier***	***Kimberley***	***Córdoba***
účastnická země	*Austrálie*	*Nový Zéland*	*Republika Jižní Afrika*	*Argentina*

Pacific Nations Cup

město	***Suva***	***Fukuoka***	***Apia***	***Nuku'alofa***	***Halifax***	***San Diego***
účastnická země	*Fidži*	*Japonsko*	*Samoa*	*Tonga*	*Kanada*	*Spojené státy americké*

b) Z měst uvedených v předchozích tabulkách vypiš ta, která se nacházejí na jižní a západní polokouli zároveň.
Za správně uvedené město 1 bod (celkem 3 body)
Řešení: Apia, Nuku'alofa, Córdoba

c) Kolik hodin je ve městě Fukuoka, je-li v tentýž okamžik ve městě Suva 17:30?
Za správnou odpověď 2 body
Rešení: 14:30 (Suva: UTC+12, Fukuoka UTC+9).

© Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

d) Jistě neuniklo tvojí pozornosti,
že ke vzájemným zápasům musí některé týmy cestovat na velké vzdálenosti.
Zakroužkuj správné slovo z dvojice tak, aby věty odpovídaly údajům v atlase:
Za každé správné označení 1 bod.

Cestují-li hráči v lednu z města Halifax do města Suva,
cestují do oblasti s *nižší / vyšší* teplotou vzduchu.

Cestují-li hráči z města Invercargill do svého hlavního města,
obejdou / neobejdou se bez letadla nebo lodě.

Cestují-li hráči z města Apia do města Nuku'alofa,
ocitají / neocitají se na opačné polokouli.

2 **6 bodů**

Zcela nezbytnou podmínkou pro zemědělskou činnost je půda. Pochopitelně ne všude je stejná.
Podle mapy půdních typů **urči, které půdní typy se nachází v okolí následujících měst.**
Žádný z půdních typů se v odpovědích neopakuje. *Za každou správnou odpověď 1 bod.*

Manaus *– půdy tropů (ferralitické a laterické)*	Al-Hartūm (Chartúm) *– pouštní nevyvinuté půdy*
Hobart *– hnědozemě, kambizemě (hnědé půdy)*	Murmansk *– gleje a rašeliny tunder*
Bagdád *– polopouštní půdy, zasolené půdy*	Thunder Bay *– podzolové půdy*

3 **6 bodů**

Připiš písmeno obrysu státu k tomu správnému z následujícího seznamu.
Měj na paměti, že v seznamu je států více, než je obrysů, a že obrysy států nemusí být severně orientovány a mohou vůči sobě být v jiném měřítku.
Za každé správné přiřazení obrysu 1,5 bodu

 © Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

Brunej	*Etiopie* *d*	*Kyrgyzstán* *c*	*Laos*	*Libye* *a*	*Mosambik*	*Spojené Arabské Emiráty* *b*	*Šrí Lanka*

 © Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 40 bodů

Pomůcky: psací potřeby

4 — 9 bodů

V mapě jsou zanesena vybraná asijská pohoří.

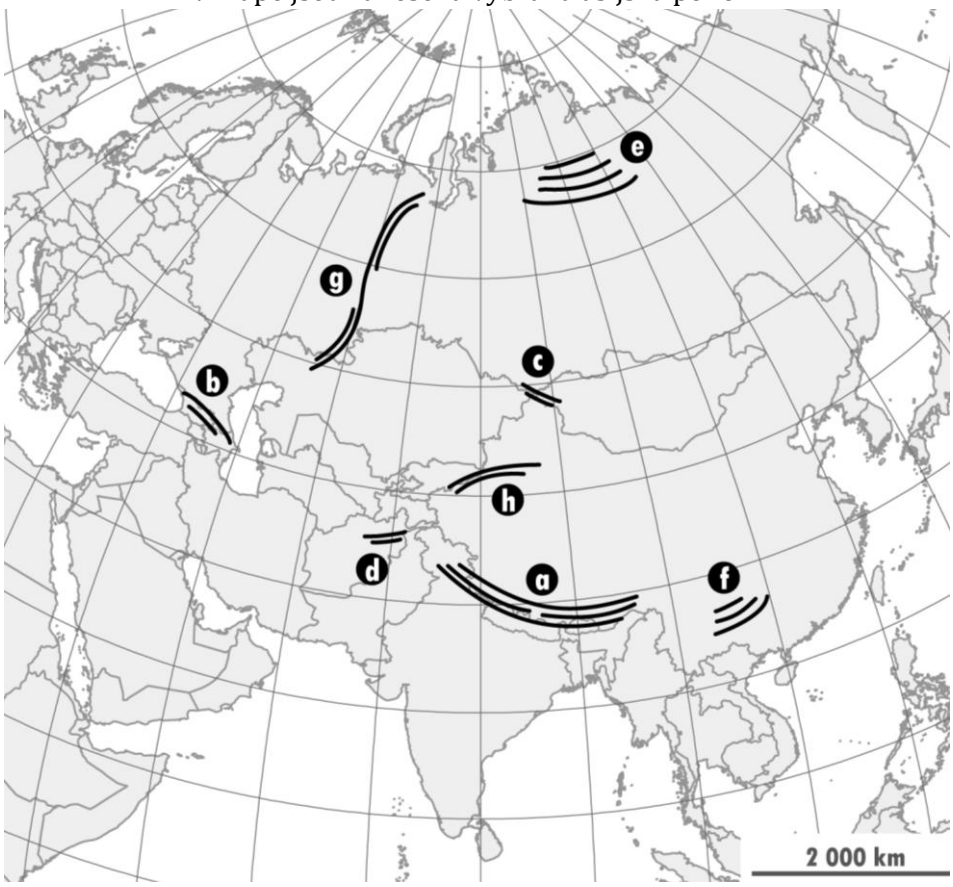

a) **Doplň tabulku** popisující pohoří, která **nedosahují nadmořské výšky ani 2 000 metrů:**
Za každou správnou odpověď 1 bod.

písmeno v mapě	***název pohoří***
e	*Středosibiřská vysočina*
g	*Ural*

© Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

b) Doplň tabulku popisující pohoří, která svou nadmořskou výškou **přesahují 7 000 metrů:**
Za každou správnou odpověď 1 bod.

písmeno v mapě	*název pohoří*
a	*Himálaj*
d	*Hindúkuš*
h	*Ťan-Šan*

c) Ve kterém dalším světadíle (případně kterých dalších světadílech) **kromě Asie se nalézá pohoří vyšší než 7 000 metrů?**
Za správnou odpověď 1 bod.
Řešení: v žádném dalším.

d) Kterými pohořími zanesenými v mapě prochází hranice dvou kontinentů? Napiš jejich název i písmeno, kterým jsou označené v mapě.
Za každé správně uvedené pohoří 1 bod (0,5 bodu pokud bude uvedeno pouze písmeno označující pohoří v mapě; 0,5 bodu pokud bude uveden jen název pohoří bez písmene; 0 bodů pokud bude uvedeno správné písmeno a u něj špatně pojmenované pohoří)

Řešení: b = Kavkaz, g =Ural

5 **6 bodů**

Doplň tabulku o místech přirozeného výskytu živočichů.
Za každou správně doplněnou buňku tabulky 1 bod.
Do druhého sloupce „přirozené prostředí výskytu" správně přiřaď pojmy:
jehličnatý les – galeriový les – mrazová pustina na pobřeží

Do třetího sloupce „zeměpisné souřadnice" správně přiřaď přibližné zeměpisné souřadnice výskytu uvedených živočichů z následující nabídky:
120° z. d., 55° s. š. – 55° z. d., 15° j. š. – 45° z. d., 70° j. š.

živočich	*přirozené prostředí výskytu*	*zeměpisné souřadnice*
ara hyacintový	*galeriový les*	*55° z. d., 15° j. š.*
urzon kanadský	*jehličnatý les*	*120° z. d., 55° s. š.*
tučňák císařský	*mrazová pustina na pobřeží*	*45° z. d., 70° j. š.*

 © Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

6 — 6 bodů

Poznej dva státy a) a b) podle jejich charakteristiky:
Za každý správně identifikovaný stát 3 body.

a) Vnitrozemský stát s velmi nízkou hustotou zalidnění. Výrazným rysem v oblasti zemědělské činnosti je chov dobytka na rozsáhlých stepích. Národ zde žijící dal pojmenování jedné z lidských ras a v minulosti představoval pro Evropu vojenskou hrozbu.

Stát a): Mongolsko

b) Jeden z nejmladších států na světě, mezinárodně byl uznán teprve v roce 2002. Krajina je zde hornatá s rozsáhlými tropickými lesy. Stát zabírá východní část stejnojmenného ostrova.

Stát b): Východní Timor

7 — 4 body

V tabulce jsou názvy hlavních měst států napsané tamním písmem:
Moskva, Ar-Riyād (Rijád), Beijing (Peking) a Naí Dillí.
Připiš do tabulky hlavních měst názvy států. Postačí latinkou.
Za každý správně přiřazený stát 1 bod.

hlavní město	北京	Москва́	الرياض	नई दिल्ली
stát	*Čína*	*Rusko*	*Saúdská Arábie*	*Indie*

8 — 5 bodů

Průtok je objem vody, která proteče v daném místě řeky za sekundu.
Napiš ke každému z následujících tvrzení, zda platí (ANO) či neplatí (NE).
Pokud neplatí, tvrzení oprav.
Za každé správné ano×ne 1 bod, za správné zdůvodnění 1 bod.

Ne	*Řeky Jihovýchodní Asie ovlivněné monzunem (např. Mekong) mají nejvyšší průtok v zimě.*	*nejnižší v zimě či nejvyšší v létě*
Ano	*Průtok Amazonky je v průběhu roku díky každodennímu dešti poměrně vyrovnaný.*	
Ne	*Sibiřské řeky (např. Jenisej) mají díky tání ledovců nejvyšší průtok na začátku zimy.*	*ne – na začátku léta*

© Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

9 **4 body**

Canon, Samsung, Petronas a Honda jsou dnes celosvětově významné firmy. Všechny byly založeny ve státech východní Asie. **Doplň ke každé firmě (a–d) stát, z něhož pochází.**

Za každé správné doplnění 1 bod.

Canon	*Japonsko*
Samsung	*Korejská republika*
Petronas	*Malajsie*
Honda	*Japonsko*

10 **2 body**

Následující graf znázorňuje roční produkci jedné významné plodiny v tunách v roce 2011 u pěti nejvýznamnějších světových producentů. **Zakroužkujte (v nabídce a–c), o kterou plodinu se jedná.**

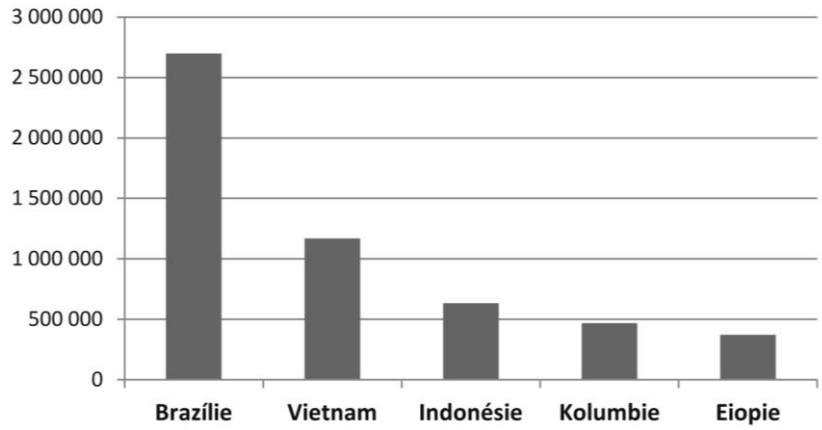

Zdroj: J. Hátle podle faostat.fao.org

a) rýže

b) káva

c) kakaové boby

11 **4 body**

Sovětský svaz se rozpadl v roce 1991, čímž vzniklo několik nových států, které byly původně jeho součástí. V následujícím výčtu **podtrhni ta území, která jsou v současnosti stále součástí dnešní Ruské federace.**

Za každé správně (ne)podtržené území 0,5 bodu (celkem 3 body)

Tádžikistán - Tatarstán - Írán - Uzbekistán - Dagestán - Turkmenistán

Která země z předchozí nabídky nikdy součástí Sovětského svazu nebyla?

Za správnou odpověď 1 bod – Írán

 © Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

PRAKTICKÁ ČÁST

Celkem 30 bodů

Pomůcky: psací potřeby, kalkulačka, Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.)

HLEDÁNÍ IDEÁLNÍHO MÍSTA PRO POBOČKU FIRMY

Jsi šéfem oddělení pro mezinárodní rozvoj u velké evropské firmy a dostal jsi za úkol naplánovat rozšíření firmy zřízením pobočky v Severní nebo Jižní Americe. Po poradě s týmem odborníků jste dospěli k názoru, že nejlepší bude, když budete vybírat pouze ze šesti států s nejvyšším počtem obyvatel.

12 **6 bodů**

Ze kterých šesti států tedy budete vybírat? Nejprve se zamysli nad tím, které státy na území Severní a Jižní Ameriky mají vysoký počet obyvatel. Potom si vypomoz tabulkou na konci Školního atlasu a vyber šest států ze Severní a Jižní Ameriky, které mají nejvyšší počet obyvatel. Doplň jejich názvy do níže uvedené tabulky a seřaď je sestupně podle počtu obyvatel (1 = nejvyšší, 6 = nejnižší). *Za každý správně doplněný stát 1 bod.*

	stát 1	***stát 2***	***stát 3***	***stát 4***	***stát 5***	***stát 6***
název státu	*Spojené státy americké*	*Brazílie*	*Mexiko*	*Kolumbie*	*Argentina*	*Kanada*
pořadí	1	2	3	4	5	6

13 **3 body**

Výrobek, který budete v Severní a Jižní Americe prodávat, je technologicky vyspělý a budou ho kupovat spíše bohatší lidé. Proto je vhodné zřídit pobočky jen v takových státech, které mají vysoký HDP (hrubý domácí produkt). To je nejpoužívanější ukazatel pro měření hospodářské vyspělosti a bohatství států, uvádí se v amerických dolarech ($).

Očísluj státy v tabulce od 1 do 6 podle HDP od nejvyššího po nejnižší
(1 = nejvyšší, 6 = nejnižší). *Za každou správnou hodnotu 0,5 bodu.*

stát	***stát 1***	***stát 2***	***stát 3***	***stát 4***	***stát 5***	***stát 6***
HDP ($)	49 800	12 000	15 300	10 700	18 200	41 500
pořadí	*1*	*5*	*4*	*6*	*3*	*2*

Zdroj: CIA Factbook

 © Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

14 6 bodů

Dále padl požadavek, že během prvních dvou let existence pobočky budete veškeré výrobky dovážet z Evropy. Jenže za dopravu a především nejrůznější poplatky za uvedení výrobku na trh se platí. Cenu dopravních nákladů a všech poplatků pro každý stát najdeš v tabulce níže. Cena za dopravu lodí z Evropy je vypočítána na jednu cestu, při které se převeze 1 000 000 kusů výrobku. Cena za poplatky je uvedena za 100 000 kusů výrobku. Cena je uvedena v jednotné měně.

Spočítej celkové náklady na dopravu 100 000 kusů výrobku a očísluj státy od 1 do 6 podle pořadí od nejlevnějšího po nejdražší (1 = nejlevnější, 6 = nejdražší).
Za správný výpočet i za správné určení pořadí vždy po 0,5 bodu.

stát	***stát 1***	***stát 2***	***stát 3***	***stát 4***	***stát 5***	***stát 6***
cena dopravy	120 000	160 000	135 000	240 000	180 000	130 000
cena poplatků	35 000	16 000	24 000	10 000	18 000	30 000
cena celkem	*47 000*	*32 000*	*37 500*	*34 000*	*36 000*	*43 000*
pořadí	*6*	*1*	*4*	*2*	*3*	*5*

15 6 bodů

Čistý zisk z prodeje výrobku je rozdíl mezi ziskem z prodeje výrobku a náklady, které jsou s prodejem spojené. V tabulce jsou uvedeny údaje vždy pro 1 000 výrobků a ceny jsou uvedeny v jednotné měně. **Vypočítej čistý zisk podle údajů v tabulce a očísluj státy od 1 do 6 podle pořadí od nejvyššího po nejnižší** (1 = stát s nejvyšším čistým ziskem, 6 = stát s nejnižším ziskem).
Za správný výpočet i za správné určení pořadí vždy po 0,5 bodu.

stát	***stát 1***	***stát 2***	***stát 3***	***stát 4***	***stát 5***	***stát 6***
zisk z prodeje	180 000	125 000	145 000	105 000	120 000	170 000
náklady na prodej	120 000	40 000	50 000	25 000	30 000	115 000
čistý zisk	*60 000*	*85 000*	*95 000*	*80 000*	*90 000*	*55 000*
pořadí	*5*	*3*	*1*	*4*	*2*	*6*

© Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha

16 — 6 bodů

Vaše firma si zakládá na tom, aby byla považována za šetrnou k životnímu prostředí. Na produkci výrobku ale potřebuje dostatek elektrické energie. Z nejrozšířenějších typů produkce elektřiny (v tepelných, vodních a jaderných elektrárnách) bývá považováno za nejvíce ekologické získávání elektřiny z vodních elektráren. Firma bude proto hledat stát, ve kterém tento druh výroby elektřiny převažuje.

Očísluj státy v tabulce od 1 do 6 podle podílu, který výroba elektřiny ve vodních elektrárnách má na celkovém objemu výroby elektřiny (1 = nejvyšší, 6 = nejnižší). Nápověda: Použij mapu na s. 35 ve Školním atlase světa. Nezáleží, jak velký je diagram, který znázorňuje objem výroby elektřiny, ale kolik z něho zabírá modrá výseč, vyjadřující podíl vodních elektráren. Chybí-li ti u některého státu v mapě diagram, použij diagram Venezuely, s níž si je velmi podobný.

Za správné určení pořadí vždy po 1 bodu.

stát	***stát 1***	***stát 2***	***stát 3***	***stát 4***	***stát 5***	***stát 6***
pořadí	*6*	*1*	*5*	*2*	*4*	*3*

17 — 3 body

Stát, který splňuje nejlépe všechny důležité požadavky na založení zahraniční pobočky firmy, poznáš tak, že má nejnižší součet pořadí z úkolů 13, 14, 15 a 16.

Napiš číslo či název tohoto státu:

Řešení: stát 2 či Brazílie

© Zeměpisná olympiáda 2012/2013 autor: Jan Hátle autor map: Jan D. Bláha